

מסיבת ירח: המשמעות הכבירה של המצווה הראשונה מבוסס על לקו"ש כו/59 ואילך

פריץ העיירה נקלע לקשיים כספיים וכמו תמיד, הכתובת הברורה היו היהודים. הוא ציווה את תושבי היהודיים להאריך את שעות העבודה עד עשר בלילה ולהעביר לו יותר מיסים. הנתינים המסכנים ארגנו משלחת אל השליט והתלוננו כי הם עובדים מעבר לכוחות ואינם יכולים לקחת עוד משימות.

הפריץ הקשיב בתשומת לב והכריז כי הוא יבדוק עד כמה החיים שלהם קשים. באחד ממוצאי השבת, הוא הופיע בגטו ובדיוק היה זה מוצאי השבת הראשונה של החודש. כולם עמדו מחוץ לבית הכנסת וקידשו את הלבנה. הפריץ ביקש להבין את הנושא והם סיפרו כי בבריאת העולם, היה הירח גדול כמו השמש ואנו מבקשים כי תבוא הגאולה והוא יחזור אל הגודל הטבעי שלו.

"אם אלו הדאגות שלכם, כנראה שיש לכם זמן פנוי ואתם מסוגלים לקחת עוד עבודה..."

השבוע, מתחיל החלק העיקרי של התורה. רש"י פתח את פירושו בפרשת בראשית באמירה, שבעיקרו של דבר, התורה הייתה צריכה להתחיל השבוע, בפרק י"ב בפרשת בא, כאשר מתחילים לקבל את תרי"ג מצוות התורה.

1. רש"י בראשית א,א: אמר רבי יצחק: לא היה צריך להתחיל את התורה אלא במצוות החודש הזה לכם, שהיא מצווה ראשונה שנצטוו בה ישראל. (שפתי חכמים: אבל מילה וגיד הנשה שנאמרו בפרשת לך לך ווישלח, לא נצטוו בהם אלא יחידים ואינם נחשבים מכלל מצוותיה).

כאן מעניין לבחון, מהי המצווה הראשונה אותה בוחר הקב"ה להעניק לאנושות:

שמות יב: ויאמר ה' אל משה ואל אהרן בארץ מצרים לאמור: החודש הזה לכם ראש חודשים. **ספר המצוות לרמב"ם, עשה קנג:** ציוונו יתברך לקדש חדשים ולחשב חדשים ושנים.

מצווה ליצור לוח שנה יהודי ייחודי המבוסס על מולד הירח. ואנו תוהים ותמהים: מה יש במצווה הזו? איך הפך עניין טכני-מתמטי כקביעת לוח שנה, למצווה הראשונה בתורה? איזו משמעות עמוקה יש בה שהופכת אותה לפתיחה ומבוא אל הקשר הנשגב בין האלוקים והאדם?

אפשר להבין אילו המצווה הראשונה הייתה האמונה באלוקים או אולי שביתת השבת המבטאת את האמונה בבריאה או מצוות מילה או פריה ורביה וכיוצא באלו, אך כיצד מצווה צדדית לכאורה קיבלה את מעמד הבכורה? זאת שאלה מעניינת, משום שהרמב"ם פותח את מניין המצוות שלו – לא במצוות קידוש החודש, אלא – באותה מצווה שבה פותח ה' את עשרת הדברות: האמונה בה'. הרמב"ם גם ממשיך את מניין המצוות שלו עם שאר מצוות היסוד, כמו אחדות ה', אהבתו ויראתו, ואילו מצוות החודש נדחית אצלו למצווה קנ"ג! (כמובא בציטוט הקודם).

מנין המצוות לרמב"ם: מצווה ראשונה ממצוות עשה, לידע שיש שם אלוה, שנאמר: אנוכי ה' אלוקיך. מצווה שנייה: לייחדו [להאמין שהוא אחד], שנאמר: ה' אלוקינו ה' אחד. מצווה שלישית: לאהבו, שנאמר: ואהבת את ה'. מצווה רביעית: ליראה ממנו, שנאמר: את ה' אלוקיך תירא.

נראה מכל זה כי אף שסדר המצוות ההלכתי צריך להיות כדברי הרמב"ם, אך סדר לימוד המצוות, הוא דווקא כמו שמסדרת התורה. לפני שמתחילים ללמוד את התורה בפועל, עלינו לשים לב אל כמה כללים חיוניים הקודמים ללימוד והם עוברים בצורה מושלמת דרך מצוות קידוש החודש¹.

¹ הרעיון הזה מתאים עם החשיבות שנותנת התורה להתחלות בכלל. כל ההתחלות הן חשובות: ראש השנה, ראש חודש, הרגע הראשון ביום שבו מכריזים מודה אני. הבן הבכור, בכור בהמה טהורה שהוא קדוש, ביכורים,

אנו רוצים להציג שתי זוויות מרתקות אודות המצווה הבכורה: אחת נוגעת למעמדה של **התורה שבעל פה** והשנייה לתפיסת **הזמן** ביהדות ובחיים.

א. אנו עומדים סמוך מאוד ליציאת מצרים. זמן קצר לפני היציאה משם, ה' קורא למשה ואהרן ומדריך אותם על העומד לקרות בקרוב: מכת בכורות תופיע בחצות הלילה ותשבור את פרעה באופן סופי. ה' ממשיך ומציג את **הדרישות** מעם ישראל כחלק מהפיכתנו לעמו של האלוקים.

המצווה הראשונה היא כאמור: "החודש הזה לכם ראש חודשים". על פניו, הפירוש הפשוט של המצווה הוא קל וברור: לעשות את החודש של יציאת מצרים – ניסן - לראש וראשון לחודשי השנה².

2. יב,ב: החודש הזה לכם ראש חודשים, ראשון הוא לכם לחודשי השנה. רש"י: אין מקרא יוצא מידי פשוטו, על חודש ניסן אמר לו: זה יהיה ראש לסדר מנין החודשים, שיהא אייר קרוי שני וסיוון שלישי.

בכל זאת, חז"ל לא הסתפקו בפירוש הפשוט הזה, משום שהפסוק מעורר שתי שאלות יסודיות: א. מהו בכלל פירוש המילה העברי "חודש"? מהיכן באה המילה הזו? כיצד היא קשורה ליחידת זמן?

ב. גם לא מובן כפל לשון הפסוק: "החודש הזה לכם ראש חודשים, ראשון הוא לכם לחודשי השנה"?

הכרח לומר כי הפסוק בא לומד דבר הרבה יותר גדול, שבשעתו היה מהפכה בתפיסת הזמן: המילה "חודש" היא מלשון 'התחדשות' והתורה רומזת ל**מולד הירח**, שהוא קטן, נעלם ומתחדש מדי 29.5 יום. הוי אומר שעלינו לעשות את **התחדשות הירח לראש חודשים**. החודשים אמורים להתחיל ולהיגמר עם כיסוי והתחדשות הירח.

ביאור המזרחי על רש"י: אמר לו: כשהירח מתחדש יהיה לך ראש חודש ... ולכן נאמר 'ראש חודשים' בלשון רבים ... שכך יהיה נחשב לך לראש בכל החודשים.

משכיל לדוד: אם כל הפסוק הוא כפשוטו [לעשות את ניסן לראש חודשים], הרי כתוב אחר כך 'ראשון הוא לכם לחודשי השנה? אלא ודאי המילים הראשונות 'החודש הזה לכם ראש חודשים' באו לדרשה [שיש לעשות את התחדשות הירח לראש חודש].

נוסיף הסבר: החיים בעולם מצריכים לקבוע מסגרת זמן מסודרת של חודש ושנה. זה חשוב למשל עבור המערכת העסקית, שצריכה לקבוע מסגרת זמן שבה מתנהל המחזור העסקי. זה חשוב כמובן עבור קביעת חגים ומועדים שתלויים ביום מסוים בשנה ועוד. אך כיצד עושים את זה? איך מחליטים כמה זמן יימשך חודש וכמה שנה?

התפיסה ההיסטורית של העמים לפני מתן תורה, הייתה על דרך הלוח הלועזי של היום: בהתאם לסיבוב **השמש השנתי**: סיבוב השמש נמשך **365 יום** ולכן קבעו כי שנה נמשכת 365 יום. הלוח הזה הוא יציב וקבוע ומתאים היטב לתכנון שנתי חקלאי. השמש יוצרת את עונות השנה ולכן קל לדעת מתי הן יחולו ולתכנן את השנה (אביב באפריל-יוני, קיץ ביולי-ספטמבר, סתיו באוקטובר וכו').

כאן באה התורה עם המילה הבודדת "חודש" ויוצרת מהפכה: מחזור החודשים ייקבע על פי סיבוב **הירח**. הוי אומר שחודש מתחיל עם ההתגלות המחודשת של הירח ושנה היא שנים עשר חודשי ירח. וכיון שסיבוב ירח נמשך בערך 29.5 יום, שנת ירח היא 354 ימים (וקטנה משנת שמש ב-11 יום³).

ראשית עריסותיכם תרימו חלה ועוד. ואכן ביארנו בזה בעבר כי ה"ראש" מעמיד את האדם נכון ונותן לו כוח ועוצמה עבור כל ההמשך.

² מדוע השנה אינה מתחילה בניסן: ישנן כמה ראיות בתורה כי ראש השנה היה תמיד בחודש תשרי וכוונת התורה היא שניסן יהיה ראש לחודשים ולא ראש לשנים, התבאר באגרת הרמב"ן לראש השנה ואכמ"ל.
³ לכן מעברים את השנה, כדי לאזן בין הספירה הירחית והשמשית ולגרום שפסח יחול באביב, ואכמ"ל.

יצוין כי גם באנגלית, חודש נקרא month, מלשון moon – ירח. שכן כל המושג חודש, נובע מהירח, ואילו השמש מקיימת רק מסלול שנתי ללא משמעות חודשית. [לשיטת העמים שהשנה היא שמשית, חילקו באופן שרירותי את השנה ל-12 חלקים, משום שיש בערך 12 סיבובי ירח בשנת שמש].

למען האמת, המסר של התורה הוא עוד יותר גדול: המצווה היא לא רק להסתמך על מולד הירח, אלא לקדש את החודש מדי חודש. כלומר, לא לקיים תהליך אוטומטי, שבו החודש מתחיל בהתאם לחשבונות צפויים של מולד הירח, אלא ליצור ראש חודש. להביט אל הירח מדי חודש, לזהות את ההתגלות המחודשת שלו ולהכריז על "ראש חודש".

ואכן ידוע כי בזמן שהסנהדרין הייתה תקיפה בירושלים וביבנה, נערך טקס חשוב מדי חודש, בו המתין בבית דין להופעת עדים שיעידו על ההתגלות המחודשת של הירח ובעקבות העדות, היו מכריזים על ראש חודש. העדות הזו הייתה בעלת חשיבות ראשונה במעלה, כדי לדעת מתי יחולו החגים והמועדים באותו החודש⁴.

וכאן אנו שבים ושואלים: מהי המשמעות יוצאת הדופן של כל הדיון הטכני הזה? איך הפך נושא צדדי קביעת לוח שנה למצווה הראשונה בתורה?

אגב, יצוין כי גם האויבים שלנו, ידעו לזהות את עוצמתה של המצווה: כאשר גזרו היוונים את גזרות השמד בתקופה שקדמה למלחמת החשמונאים ונס חנוכה, הם העמידו בראש סדר העדיפויות את המלחמה במעמד קידוש החודש.

מגילת אנטיוכוס: ויאמר לשריו: הלא ידעתם כי יש עם היהודים אשר בירושלים בינינו, לאלהינו אינם מקריבים ודתנו אינם עושים ... ומייחלים ליום שברון המלכים והשלטונים ואומרים מתי ימלוך עלינו מלכנו ... בואו ונעלה עליהם ונבטל מהם הברית אשר כורת להם: שבת, ראש חודש ומילה.

והשאלה מתבקשת: מה מונח בתוך המצווה הראשונה בתורה?

ב. זו הייתה שבת קפואה ברוסיה, ופתאום נשמעו זעקות מאחד הבתים: אישה כרעה ללדת. ילדיה רצו לבית העגלון לקחת אותה לבית המיילדת, אך העגלון סירב בטענה כי אינו יכול לצאת בלי לשמן את גלגלי העגלה. הילדים נחפזו אל הרב וזה התיר את המלאכה משום פיקוח נפש.

אך העגלון המשיך להתעקש. הוא אמר שאינו יכול לצאת ביום קר כזה בלי לטלטל בקבוק וודקה להתחמם. הרב התיר לו גם את הטלטול הזה ובלבד שייצא כבר לדרך. העגלון זיהה הזדמנות ואמר שאינו מוכן לרכב לאורך זמן, בלי להצית מקטרת ולחמם את הפנים. הרב המבוהל התיר לו גם את המקטרת ובלבד שהאישה הזועקת תזכה לראות כבר מיילדת.

יצא העגלון מבית הרב ונאנח: "תראו כמה הרבנים יכולים להקל את החיים כשהם רוצים"...

הבה נעצור רגע את הדיון ונחשוב רגע: אנחנו יושבים בבית כנסת, אבל בתורה לא כתוב לבנות בית כנסת. אנחנו יושבים עם כיפה על הראש או כיסוי ראש לנשים, אך בתורה לא כתוב לכסות את הראש. אחרי השיעור, נקיים תפילת מנחה או ערבית, אך בתורה לא כתוב להתפלל אל ה' מדי יום. גם רוב פרטי המצוות לא כתובים בתורה: אנחנו מניחים תפילין על הראש, אך איפה כתוב בתורה להניח תפילין

⁴ סיפור מפורסם בגמרא: זה היה בערב ראש השנה, ערב ר"ח תשרי, ושני עדים הופיעו לפני הסנהדרין ביבנה והעידו כי ראו את הירח מתגלה. רבן גמליאל, נשיא הסנהדרין, קיבל את דבריהם והכריז כי היום ר"ח תשרי. אולם רבי יהושע חלק וסבר כי הם זוג שקרנים שנשלחו בידי הצדוקים להטעות את ישראל. רבי יהושע הכריז כי ראש חודש יהיה רק ביום המחר ולכן ידחה את יום הכיפורים ביום אחד.

המחלוקת עמדה לקרוע את עם ישראל בקביעת היום הקדוש בשנה. רבן גמליאל הפעיל מנהיגות וגזר על רבי יהושע, להופיע אצלו בבית הדין ביבנה עם מקלו ותרמילו ביום כיפור שאמור לחול לפי חשבוננו. רבי יהושע התייעץ עם רבי עקיבא והוא העיר את תשומת ליבו ללשון התורה: "אלה מועדי ה' אשר תקראו אתם במועדם – אתם אפילו שוגגים, אתם אפילו מזידיים". סמכות קידוש החודש נתונה בידי ישראל על כל ההשלכות מכך.

שחורות, מרובעות, עשויות מעור בהמה וכתובות בתוכן פרשיות על קלף בדיו שחורה? למעשה, **רוב היהדות המעשית שלנו, לא מפורטת בתורה.**

איך כל זה נולד? ההסבר (ברגל אחת הוא), שמשה העביר לישראל שתי תורות: אחת בכתב ואחת בעל פה. בכתב הוא העביר רק את **ראשי הפרקים** ובעל פה, הוא העביר להם את פירוט הדינים וההלכות של המצווה. הפרשנות וההסברים הללו עברו בעל פה מדור לדור והם מכונים תושב"ע.

אומר כאן האבן עזרא, שזאת הסיבה שמצוות קידוש החודש היא הראשונה בתורה. היא מעבירה באופן עוצמתי את **ההוכחה המוחלטת** לקיומה של התושב"ע פ ולהעברת המסורת מדור לדור.

אם נקרא את פסוק "החודש" כשלעצמו, ללא הפרשנות של חז"ל, אי אפשר להבין אף מילה אחת ממנו. א. "החודש הזה ראש חודשים" - באיזה חודש בכלל מדובר? ב. מה פירוש תיבת "חודש"? ג. איך חוגגים את ראש חודש? איך מזהים את מולד הלבנה ועוד? התורה כותבת כל כך מעט מילים במצווה הזו, שמוכרחים לומר כי **הייתה מצורפת לכך 'חברת' של הסברים בעל פה**. אחרת, **אף מחוקק אחראי בעולם, לא היה מגיש חוק כל כך סתום.**

המצווה הראשונה בתורה, מעניקה עם ראשית הלימוד את הכלל החשוב ביותר: **חפשו את ההוראות המצורפות**. התורה ניתנה בתוספת פרשנות בעל פה ועלינו למצוא אותה אצל גדולי החכמים.

3. אבן עזרא יב"א: והנה משה לא פירש לנו בתורה איך נקבע השנים והחדשים ואם לא נמצא אביב מה נעשה. ויש לתמוה מזה תמה גדולה: איך פירש דיני כל נגעי המצורע שהוא נוגע לאדם אחד ולא יעמוד בכל זמן והניח דבר המועדים שכל ישראל חייבים לשמרה בכל זמן? ויש כרת על חמץ בפסח ועל אכילת יוה"כ? **וזה לאות כי סמך על קריאת בית דין בכל דור ודור.**

באופן מעמיק יותר, בשפתה של החסידות: המצווה הזו אינה רומזת רק על מאגרי **ידע** שנמצאים אצל החכמים, אלא גם על גודל **העוצמה הרוחנית** שניתנה להם. המצווה הזו מלמדת יותר מכל את הכוחות שניתנו לחז"ל, להשפיע על ההתנהלות הטבעית והרוחנית.

קביעת חג ומועד, פירושה קביעת הימים בהם **יתגלה הקב"ה בעולם**. כאשר קובעים, למשל, שיום הכיפורים יחול ביום רביעי, פירוש הדברים הוא, שאנו קובעים **לקב"ה!** מתי יישב על כסא דין וידון את באי עולם. נמצא שהדבר הראשון שעושה התורה מיד בתחילת מתן המצוות, הוא להכריז על **השותפים של אלוקים**, אלו שמעצבים איתו יחד את השראת השכינה בעולם.

הנה מדרש חשוב, שמתאר זאת עם דימוי מושלם ובמילים נפלאות:

שמות רבה טו,ב: אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה: ריבון העולם, אימתי אתה עושה את המועדות? ... אמר להם: אני ואתם נסכים על מה שישראל גומרים ומעברים את השנה. שנאמר ... אלה מועדי ה' מקראי קודש אשר תקראו אתם במועדים. אמר הקב"ה לישראל: לשעבר היה בידי, שנאמר: "עשה ירח למועדים", אבל מכאן ואילך הרי מסורה בידכם.

בקרב קהל מתאים, ראוי להוסיף את דברי הרבי בשם הירושלמי המובאים בשיחה, כי הכרזת בית דין על עיבור השנה, מסוגלת להחזיר את בתולי ילדה בת שלוש, כפי שנאמר "לאל גומר עלי".

הנה סיפור חזק בנושא: יהודי בעירו של הרמ"א בקרקוב, סבל ממחלת ריאות חמורה. הוא ביקש ברכה מהרמ"א והגאון ייעץ לו לעלות לארץ ולגור בצפת. הוא עלה ארצה ובאמת חי עוד כמה שנים. לתומו חשב כי הרמ"א התכוון לכך, שהאוויר הזך של צפת ירפא אותו, אך כאשר פגש שוב את הרמ"א, שמע ממנו הסבר מפעים:

המחלה שהופיעה אצלי, יכולה להופיע גם אצל בעלי חיים, ויש מחלוקת ביני ובין הבית יוסף, כמה זמן יכולה בהמה לחיות עם מחלה כזו. (במידה שאינה יכולה לחיות עימה שנה שלמה, היא נחשבת "טריפה"). אני פוסק לחומרה, שהיא אינה יכולה לחיות עימה שנה ואילו הבית יוסף מקל. כל עוד גרת

אצלי בעיר, אני המרא דאתרא ופסק הדין בשמים, הוא כדעתי. ולכן לא יכולת לחיות במצבך יותר משנה. בארץ ישראל ובייחוד בעיר צפת, המרא דאתרא הוא מרן הבית יוסף ולכן ייעצתי לך לנסוע לשם, כדי לקבוע לגביך את הכרעת הבית יוסף...

עד כאן הסבר אחד לקדימותה של מצוות החודש, וכעת הסבר בעל משמעות מופלאה מתורת הרבי.

ג. ג'רי גראפסטיין היה חבר בסנאט של ממשלת קנדה מטעם מחוז אונטריו. הוא זכה לכהונה ארוכה וכיהן כסנטור במשך יותר מעשרים וחמש שנה. פעם ביקר ביחידות אצל הרבי וסיפר כי יש לו ספקות ולבטים לגבי עצמו. הוא תוהה מה הספיק לעשות בחייו ואיזה מורשת הוא מותיר אחריו.

הרבי דפק על השולחן ושאל, אם הוא יודע באיזה גיל משה רבנו פתח את חיי המנהיגות שלו? זה היה בגיל שמונים! אחר כך משה ניהל את עם ישראל עוד ארבעים שנה ארוכות ושינה לנצח את פני העולם. "אתה", אמר הרבי לסנטור, "עוד לא הגעת לגיל הזה ויכול לעשות דברים גדולים..."

הגורם הראשוני ביותר בחיים הוא הזמן. כל החלטה ומעשה בחיים, מושפעת ובאה מתוך תפיסת הזמן. ברמת הבריאה: הדבר הראשון שנוצר בעולם, הוא מרחב הזמן וכל דבר שנוצר אחריו נבחן בשאלה, האם היית כאן קודם?

כך גם ברמה האישית: כשאנו קמים בבוקר, המחשבה הראשונה היא, איזה יום היום? אם זה יום חול, יש לו תפיסה אחת, אם זה יום שבת או חג, יש לו תפיסה אחרת. אחר כך אנו שואלים את עצמנו מה השעה עכשיו? אם בוקר, ישנה רשימת משימות אחת ואם ערב, הדבר גורר רשימת משימות אחרות. בשלבים יותר מאוחרים של החיים, אנו שואלים את עצמנו בני כמה אנחנו? אם אנחנו צעירים, אנו מתייחסים אל החיים בצורה אחת ואם התבגרנו, נראה את החיים ואת ההחלטות שלנו בצורה אחרת.

בכך מובן היטב ובפשטות גמורה, מדוע המצווה הראשונה בתורה, היא לקדש את החודש. שכן, הצעד הראשון בכל דבר מבחינה כרונולוגית הוא קידוש הזמן. ראשית, עלינו לקדש את הימים ולהפוך אותם לראש חודש, חגים ומועדים. ואחרי שמקדשים את הימים ומתייחסים בצורה אחרת אל הזמן, הדבר משפיע באופן מיידי על כל מעשינו כולם.

עד כאן הרעיון מהשיחה עצמה, אך יש להוסיף ולהעמיק בכך על פי יסודות עיקריים בתורת הרבי שהובאו בריבוי מקומות: היהדות מחזיקה בתפיסת זמן ייחודית: הזמן הוא סך משימות חיינו. אורך החיים שקיבלנו מאלוקים, הוא סך המשימות שמוטל עלינו בעולם. אדם אינו יכול לנוח לעולם על זרי הדפנה ולומר עשיתי מספיק ועכשיו הילדים ימשיכו לעשות במקומי, משום שכל רגע של חיים הוא קריאה למשימה נוספת, שצריכה להיות טובה יותר מהעשייה הקודמת.

בספר הזוהר מובא דימוי נפלא: נאמר על אברהם אבינו שהיה "זקן בא בימים". מהי הכפילות של "בא בימים" על "זקן"? מובא בספר הזוהר דימוי מעניין: ימי חיינו הם כעין "לבושים" המכסים את הנשמה ותפקיד האדם בעולם הוא ללבוש כל אחד מהלבושים הללו ולהעניק לו משמעות נעלית.

כאשר יהודי מקדש את היום ועושה בו מצווה, הוא בעצם מזכך את הלבוש של אותו היום ומאיר בו אור נעלה. אברהם אבינו זכה להגיע לעולם הבא כשהוא "בא בימים". כלומר, הוא הביא איתו את כל לבושי הימים שלו כשהם מתוקנים ומזוככים ומילאו את ייעודם.

זה המסר שאיתו בוחרת התורה לפתוח את מתן המצוות: ראשית כל, עלינו ליצור נקודת מוצא נכונה ולהבין את המשמעות הבסיסית של החיים. עלינו להתייחס אל הזמן אחרת ולהבין שכל רגע הוא קריאה למשימה חדשה. אחרי התפיסה הזו, העשייה מוכרחת להיראות אחרת.

כשהיה האדמו"ר הקודם, רבי יוסף יצחק שניאורסון, ילד צעיר, הוא נהג להיבחן משניות אצל אביו. האבא הייתה מעניק לו דמי כיס ביד רחבה והילד היה קונה עימם חפצים שונים. פעם הצטבר אצלו סכום כסף והתלבט מה לקנות איתו: ספרי קודש או שעון כיס?

הוא החליט בסופו של דבר, לקנות שעון. משום שאם ישים לב אל הזמן החולף, יבוא ללמוד פי כמה.

4. ליקוטי שיחות כו/62: מצוות קידוש החודש היא ראשונה גם בעניינה ובמדרגתה: אף שגדר העולם הגשמי, הוא היותו מורכב מזמן ומקום, אבל בסדר הקדימה מגיע הזמן לפני המקום. משום שכל התהוות היא שינוי בעבר שקודם ההתהוות. זאת אומרת שהמציאות הראשונה בעולם – שממנה מושפעים כל הנמצאים – היא זמן. הדברים מובנים בפשטות בעולמו של האדם, שקודם מגיע הזמן, יום מסוים, ואחרי זה כל פעולותיו ביום וחפצי העולם.

ולכן קידוש החודש היא מצווה ראשונה, משום שתחילה פועלים קדושה במימד הזמן, שהוא התחלת המציאות ואחרי זה באים מעשי האדם שמביאים את הקדושה אל מרחב המקום.

תורת מנחם תשיב א/267: נאמר 'ואברהם זקן בא בימים' ומבואר בזוהר על הפסוק, דבא בימים פירוש בא בימים שלמים, שהם הלבושים דתורה ומצוות. משום שהימים הם בחינת לבושים להלביש את נשמת האדם והם הם לבושי התורה ומצוות שעל ידם ממשיך עליו אחדותו ית'.

ברור לגמרי כי תפיסה כזו על הזמן, משנה את המשמעות של כל רגע חולף. נעיר בקצרה כי לפי זה, ביאר הרבי (לקו"ש ה/24 ואילך) שאלה גדולה בפשטות הפסוקים. דרכו של כל יהודי היא להיזהר בכניסת שבת ולהוסיף מעט זמן מחול על הקודש. ואילו לגבי הקב"ה נאמר במפורש: "ויכל אלוקים ביום השביעי מלאכתו אשר עשה" ורש"י מבאר כי ה' עבד עד אלפית השנייה האחרונה, עד שנראה היה כאילו נכנס לתוך השבת כחוט השערה.

והתמיהה מתבקשת: מה היה הצורך לעבוד עד השנייה האחרונה? האם חמשה וחצי ימים של בריאת העולם הגדול הזה לא הספיקה?! אלא התורה מבקשת ללמד אותנו משמעות של רגע בחיים. כל רגע הוא קריאה למשימה חדשה ואם אלוקים היה יכול לתת עוד מכת פטיש – הוא לא וויתר עליה.

מספרים על רב שהתקשר לגביר העיירה והזמין אותו להצטרף לשיעור תורה. הגביר הצטדק ש"הוא מאוד רוצה לעשות את זה ותמיד הוא חולם ללמוד, אך מה יעשה ואין לו זמן". אמר לו הרב: "אני חשבתי שיש לך הכול, אבל אם אין לך זמן לדברים החשובים בחיים – מה כן יש לך?"

עצה מעשית אחת בקצרה: הרבי דיבר כמה פעמים כי התפיסה הזו של הזמן, מביאה להצלחה גדולה בזמן. הסוד להצלחה בזמן הוא ריכוז מלא ברגע הזה. כאשר עוסקים בדבר מסוים, עלינו לחשוב שהיום הזה הוא כביכול היום היחיד בחיינו והמשימה הזו היא היחידה בעולם ואין זולתה שום דבר אחר. כך המשאבים הפנימיים מנוצלים כולם עבור הצלחת המשימה ואיננו מאבדים אנרגיה בגלל לחצים אחרים המרחפים ברקע.

כמובן, תפיסה כזו יכולה לבוא רק מתוך תחושה עמוקה שכל יום הוא לבוש חשוב בפני עצמו ולכן אין טעם להפסיד את הלבוש של היום בגלל הלבוש של מחר.

ונסיים בדברים המובאים בחסידות כי "ישראל מונים ללבנה", משום שישראל עוסקים בעבודת התיקון והתשובה, כמו הלבנה שהיא מתמעטת ומתחדשת, וזה הכלי הבטוח לביאת משיח במהרה בימינו, שבא להשלים את עבודת התשובה ולאתבה צדיקייא בתיובתא.

**כתיבת השיעור והפצתו באופן חופשי
מתאפשרת בתמיכתם של שלוחי רבנו ברחבי תבל**

**ובחסותו האדיבה של הנגיד החסידי
ר' שניאור ורעייתו יוכבד שיחיו מינסקי
להצלחה רבה בכל ענייניהם
ולרפואה שלמה של מרת
שיינא בעשא בתיה בת ציפורה פייגה**